

Liittyminen valtakunnalliseen e-kirjastoon

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta 21.11.2023 § 78
207/12.03.02/2023

Asian valmistelija: Kirjasto- ja kulttuuritoimen päällikkö Nina Kuikka, puh. 040 725 8056

Kuntien yhteinen e-kirjasto avataan asiakkaille tiistaina 23.4.2024 UNESCO:n kansainvälisenä kirjan ja tekijänoikeuksien päivänä sekä Kirjan ja ruusun päivänä.

Yhteistä e-kirjastoa on rakennettu opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa ja Helsingin kaupunginkirjaston vetämässä e-kirjastohankkeessa. Kaksivuotinen hanke päättyy vuoden 2023 lopussa, jonka jälkeen e-kirjaston kehittäminen siirtyy Kansalliskirjastoon perustettavaan e-kirjastoyksikköön.

E-kirjastohankkeessa on luotu täysin uudenlaista toimintamallia Suomen kunnille ja kirjastoille, niin sanottua yhden luokun ja yhden mobiilisovelluksen eli -applikaation e-kirjastoa. Tällä hetkellä kirjastot ostavat e-aineistot ja niihin liittyvät tekniset alustat kokonaispakettina. Kirjastojen asiakkaat ovat siis käyttäneet useita sovelluksia, kun e-kirjoihin, äänikirjoihin tai lehtien digitaalisiin näköisversioihin on ollut käytössä erilaisia teknisiä alustoja.

Kunnat päättävät liittymisestään yhteiseen e-kirjastoon omien aikataulujensa mukaan tämän vuoden tai ensi vuoden alkupuolen aikana. E-kirjastohanke lähettää ensin sopimusluonnokset kuntiin kommentoitavaksi ja tämän jälkeen valmiit sopimukset allekirjoitettaviksi. E-kirjaston sisällöt ovat vain niiden asiakkaiden käytettävissä, joiden kotikunta on liittynyt mukaan yhteiseen e-kirjastoon. E-kirjastohankkeen tekemän ennakkokyselyn mukaan heti alusta alkaen e-kirjastoon liittyvien kuntien asukasluvu oli yhteensä noin 85–90 % Suomen asukkaista. Yhteistä e-kirjastoa odotetaan kirjastokentällä laajasti ja sitä pidetään erittäin tärkeänä. E-kirjastohanke haastatteli touko-kesäkuussa kuuden kunnan kirjastotoimen edustajia heidän ajatuksistaan yhteiseen e-kirjastoon liittyen. E-kirjastoa kuvailtiin suurimmaksi asiaksi kirjastokentällä pitkään aikaan ja sen koettiin tuovan e-kirjastopalvelut tasa-arvoisemmin kaikkien e-kirjastoon liittyvien kuntien asukkaiden saataville. Juttusarjaan voi tutustua e-kirjastohankkeen verkkosivuilla.

Joutsa on osa Keski-kirjastoja, ja tähän asti e-aineistot ovat olleet yhteiset kaikille Keski-kirjastoille. Jyväskylä on hankkinut aineistot keskitetysti ja hoitanut hallinnon. Uuteen e-kirjastoon siirryttäessä tarvitaan päätös jokaiselta kunnalta.

Kansalliseen e-kirjastoon kannattaa ehdottomasti lähteä mukaan. Se takaa valtakunnallisesti tasa-arvoiset sisällöt kaikille paikkakunnan koosta ja sijainnista riippumatta. Alkuvaiheessa e-kirjaston maksu on 0,70 € / asukas ja liittymävuonna maksussa huomioidaan se, että palvelu alkaa kesken vuotta. Alkuvaiheessa e-aineistoihin käytettävä summa saattaa hieman kasvaa nykyisestä, koska ihan kaikki aineisto ei ole ainakaan heti alussa yhteisessä e-kirjastossa. Esimerkiksi uutena palveluna Keski-kirjastoille otettava elokuvapalvelu ei sisälly kansalliseen e-kirjastoon. Osasta aiemmin Keskissä käytössä olleesta e-aineistosta ollaan myös luopumassa, esim. Naxos spoken word, ja lisenssien määrää vähennetään.

Esittelijä	Hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Mika Sirkka
Päätösehdotus	Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta päättää 1. Joutsan liittymisestä kansalliseen e-kirjastopalveluun 2. valtuuttaa kirjasto- ja kulttuuritoimen päällikön allekirjoittamaan asiaan liittyvät sopimukset.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.